

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ
ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
ΠΟΛΙΤΩΝ

20
22

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ • ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ • ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Γενικές Πληροφορίες Υλοποίησης ΕΠΑνΕΚ	3
2.	Αναλυτικά στοιχεία Υλοποίησης ανά Άξονα Προτεραιότητας	5
1/1	Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	5
2/2	Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	9
3/3	Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	10
06	Στήριξη αποκατάστασης των συνεπειών της κρίσης λόγω της πανδημίας COVID-19	13
04/04/05/05	Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ και ΕΚΤ	14
3.	Μεγάλα Έργα ΕΠΑνΕΚ	15
4.	Χρηματοδοτικά Μέσα / Ταμεία ΕΠΑνΕΚ	18
5.	Μέτρα ενημέρωσης και δημοσιότητας	20
6.	Δείκτες ΕΠΑνΕΚ	21
7.	Θέματα Υλοποίησης	22
8.	Αξιολογήσεις	24

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΑνεΚ

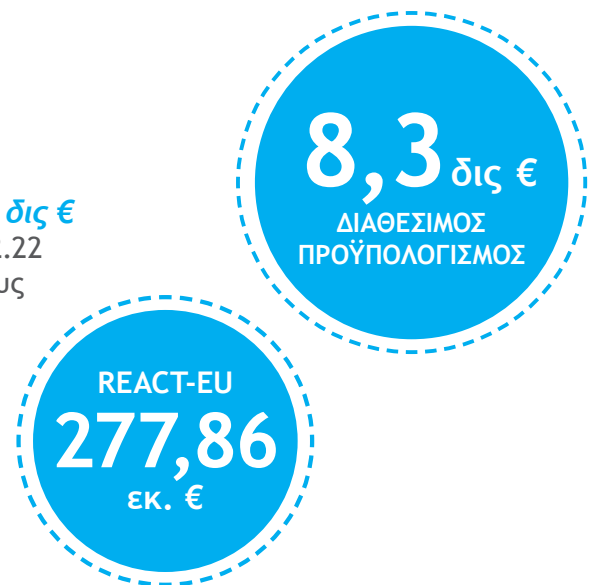
ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2022

Η Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης του ΕΠΑνεΚ με έτος αναφοράς το 2022 αφορά στην πρόοδο του Επιχειρησιακού Προγράμματος από 01/01/2014 έως 31/12/2022. Καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 50 & 111 του ΚΚΔ 1303/2013 και ακολουθεί το Μέρος Α του υποδείγματος των ετήσιων και τελικών εκθέσεων υλοποίησης για τον στόχο «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» του Παραρτήματος V του Εκτελεστικού Κανονισμού της Επιτροπής 207/2015, όπως τροποποιήθηκε με τον 277/2018.

Το 2022 αποτέλεσε έτος πλήρους ενεργοποίησης του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΕΠΑνεΚ) με τις εντάξεις να ανέρχονται σε **11,95 δισ € Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) και τις δαπάνες σε 7,56 δισ €.**

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΕΠΑνεΚ

Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός (π/υ) ανέρχεται σε **8,3 δισ €** όπως έχει εγκριθεί με την Απόφαση C(2022) 9064/2.12.22 (8η Αναθεώρηση) κατά την οποία ενισχύθηκε με πόρους **REACT-EU 277,86 εκ. €** ο Άξονας 6 για τη δράση εξοικονόμηση ενέργειας σε κατοικίες.

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΑνεΚ

Το 2022 εξακολούθησε η ανάγκη ενίσχυσης επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας και για την προετοιμασία μιας πράσινης, ψηφιακής και ανθεκτικής ανάκαμψης της οικονομίας ενώ το διεθνές περιβάλλον κλονίστηκε από την επίθεση στην Ουκρανία, την ενεργειακή κρίση και τις δυσμενείς επιπτώσεις τους στην οικονομία.

Οι νέες εντάξεις αφορούσαν κυρίως σε ενίσχυση επιχειρήσεων που επλήγησαν από πανδημία και την επίθεση στην Ουκρανία, δράσεις ΕΚΤ (για νέους επιχειρηματίες, λογιστές, πρακτική άσκηση), έργα καινοτομίας (Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας/clusters καινοτομίας), έργα Φυσικού Αερίου και έργα εξοικονόμησης ενέργειας, έργα ΤΠΕ & ψηφιοποίησης συλλογών πολιτιστικού περιεχομένου.

Ταυτόχρονα απεντάχθηκαν επενδυτικά έργα χωρίς υλοποίηση και μεταφέρθηκαν έργα COVID-19 (από τους Άξονες 1/1Σ) & έργα εξοικονόμησης ενέργειας (από τους 3/3Σ) στον Άξονα 6 (REACT-EU).

ΕΚΧΩΡΗΣΕΙΣ

Σε Ενδιάμεσους Φορείς έχουν υλοποιηθεί οι ακόλουθες εκχωρήσεις έως τέλους 2022 στους φορείς:

- ΕΦΕΠΑΕ (1,96 δις €) για δράσεις επιχειρηματικότητας
- ΕΥΔΕ ΕΚ (542,5 εκ. €) για τη δράση Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ
- ΓΓΕΚ (183,7 εκ. €) για ενισχύσεις έρευνας και καινοτομίας
- ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ (153 εκ. €) για έργα πρακτικής άσκησης
- ΕΥΔΕ-ΤΠΕ (513,5 εκ. €) για έργα ψηφιακής αναβάθμισης των επιχειρήσεων
- ΚτΠ (16,2 εκ. €) για ενίσχυση επιχειρήσεων του τομέα αστικών και υπεραστικών συγκοινωνιών για υιοθέτηση ψηφιακών συστημάτων
- ΕΥΔΕ ΒΕΚ (158 εκ. €) για ενισχύσεις ΜΜΕ/επιχειρηματικές υποδομές

Η ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ ΕΛΑΒΕ ΕΚΧΩΡΗΣΗ

από το ΠΑΑ: για συμμετοχή στο έργο rural (ΔΔ 37,2 εκ. €) για ανάπτυξη Ευρυζωνικών Υποδομών σε Αγροτικές Λευκές Περιοχές της Ελληνικής Επικράτειας

από τα ΠΕΠ για τη συμμετοχή στο ΤΕΠΙΧII (ΔΔ 123,3 εκ. €) και για συμμετοχή στη δράση της Ίδρυσης νέων τουριστικών επιχειρήσεων (ΔΔ 101 εκ.€).

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ

Την 20/10/2022 πραγματοποιήθηκε η 6η Συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης στην Αθήνα. Συμμετείχαν 38 μέλη με δικαίωμα ψήφου επί 54 μελών, 14 μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου και προσκεκλημένοι εκπρόσωποι αντιπροσωπευτικών φορέων. Παρουσιάστηκε η πρόοδος υλοποίησης του ΕΠΑΝΕΚ, με ειδικότερη αναφορά στα ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία των παρεμβάσεων του ΕΚΤ για την προσαρμογή των εργαζομένων που συμμετείχαν σε δράσεις κατάρτισης και πιστοποίησης καθώς και τα αποτελέσματα των συστημικών δράσεων που υλοποιήθηκαν από τους κοινωνικούς εταίρους. Εγκρίθηκε η 8η Αναθεώρηση του ΕΠΑΝΕΚ, επικαιροποιήθηκε το σύνολο της εξειδίκευσης και έγινε ενημέρωση για την υλοποίηση του Σχεδίου Αξιολόγησης και της Στρατηγικής για την Πληροφόρηση, Επικοινωνία και Προβολή.

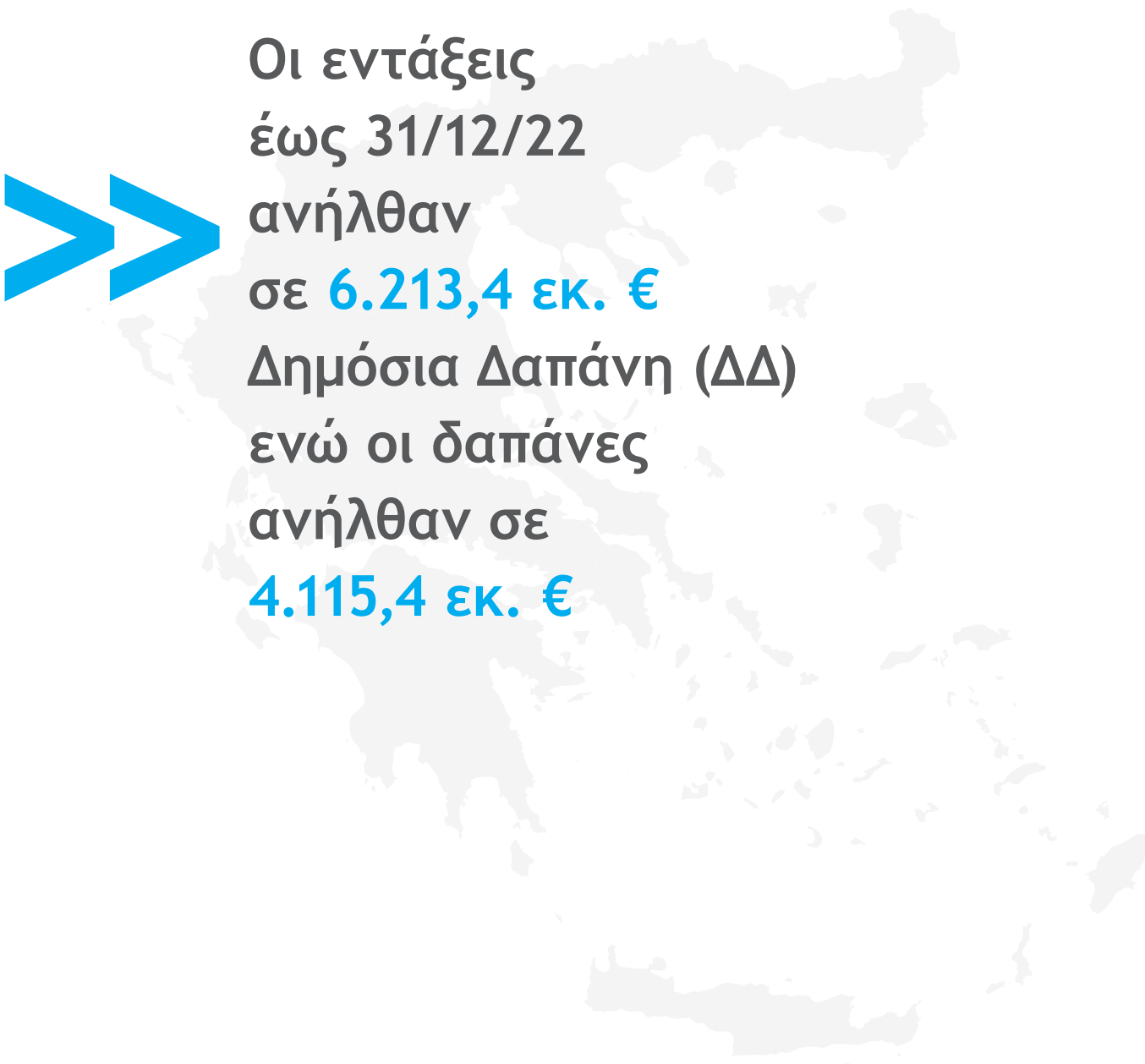
Μέσα στο 2022 διεξήχθησαν 13 γραπτές διαδικασίες (άρθρο 6B Κανονισμού Λειτουργίας) για την έγκριση της Ετήσιας Έκθεσης Υλοποίησης του 2021, για την έγκριση 28 νέων Δελτίων Εξειδίκευσης και της τροποποίησης 8, καθώς και για την έγκριση κριτηρίων αξιολόγησης 2 δράσεων.

2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

1/ 1Σ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΜΕΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Οι Άξονες 1/1Σ με διαθέσιμη Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) **4.162,2 εκ. €** είναι συμπληρωματικοί καλύπτοντας το σύνολο της χώρας σε δράσεις έρευνας (1b), ΤΠΕ (2b), επιχειρηματικότητας (3a,3c,3d) και ΑΠΕ (4a). Ο Άξονας 1 καλύπτει τις 11 περιφέρειες και ο 1Σ τη Στερεά Ελλάδα και το Νότιο Αιγαίο, λόγω διαφορετικού ύψους ενωσιακής συνδρομής επί της Δημόσιας Δαπάνης (ΔΔ). Γι' αυτό παρουσιάζεται από κοινού η εξέλιξη των εντάξεων έως 31/12/2022 ανά Επενδυτική Προτεραιότητα (ΕΠ).

Οι εντάξεις
έως 31/12/22
ανήλθαν
σε **6.213,4 εκ. €**
Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ)
ενώ οι δαπάνες
ανήλθαν σε
4.115,4 εκ. €

Επενδυτική Προτεραιότητα 1b:

Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε& Κ, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, τη μεταφορά τεχνολογίας, την κοινωνική καινοτομία, την οικολογική καινοτομία, τις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, την τόνωση της ζήτησης, τη δικτύωση, τα συμπλέγματα φορέων και την ανοικτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων μεταποίησης και πρώτης παραγωγής, ιδίως σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής, καθώς και προώθηση των επενδύσεων που είναι απαραίτητες για την ενίσχυση των ικανοτήτων αντιμετώπισης κρίσεων στις υπηρεσίες υγείας

Ενισχύσεις Έρευνας

- **1.118** έργα έχουν ενταχθεί στο πλαίσιο του Α' και Β' κύκλου του Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ. Τα έργα έχουν συνολικό προϋπολογισμό 711 εκ.€, εκ των οποίων η συγχρηματοδοτούμενη ανέρχεται σε ΔΔ 600 εκ. € και δαπάνες (πληρωμές) ΔΔ 154 εκ. €. Έχουν ενταχθεί 3.444 συνδικαιούχοι, εκ των οποίων 1.186 επιχειρήσεις (μοναδικά ΑΦΜ) με 2.000 συμμετοχές σε έργα.
- **59 ενταγμένα έργα διμερών συνεργασιών** φορέων της Ελλάδας με φορείς από Ισραήλ, Ρωσία, Γερμανία, Κίνα, Ισραήλ συνολικού προϋπολογισμού 23 εκ.€, με ΔΔ 21 εκ.€ και πληρωμές ΔΔ 3εκ.€. Συμμετέχουν 53 επιχειρήσεις και 25 ερευνητικοί φορείς.
- **142 έργα ευρωπαϊκών συνεργασιών ERANETS** συνολικού προϋπολογισμού 25,6 εκ.€, με ΔΔ 24 εκ.€ και πληρωμές ΔΔ 0,94 εκ. €. Συμμετέχουν 42 επιχειρήσεις και 30 ερευνητικά κέντρα.
- **81 έργα ειδικών δράσεων** υδατοκαλλιεργειών, Βιομηχανικού υλικού, πολιτισμού συνολικού προϋπολογισμού 40 εκ.€, με ΔΔ 36 εκ. € και πληρωμές ΔΔ 0,7εκ.€. Συμμετέχουν 94 επιχειρήσεις και 34 ερευνητικά κέντρα.
- **35 Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας** συνολικού προϋπολογισμού 54,25 εκ. €, με ΔΔ 40,4 εκ. €. Συμμετέχουν 274 επιχειρήσεις (ο Β' Κύκλος εντάχθηκε το 2022).
- **11 Κέντρα Ικανοτήτων** συνολικού προϋπολογισμού 20 εκ. €, με ΔΔ 11 εκ.€

Υποδομές

- **25 Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας** (ωρίμανση ή λειτουργία) 31 ερευνητικών φορέων με προϋπολογισμό 8,2 εκ. € (ΔΔ).
- **1 πιλοτικό έργο «Πράσινο Νησί»** με προϋπολογισμό ΔΔ 8,5 εκ. € (ΔΔ) και δαπάνες 0,75 εκ. €
- **Μηχανισμός παρακολούθησης RIS3** με προϋπολογισμό 4,4 εκ. € (ΔΔ) και δαπάνες (πληρωμές) 1,1 εκ. €

Επενδυτική Προτεραιότητα 2b:

Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ

Ψηφιακές ενισχύσεις

- Στη δράση «Ψηφιακό Βήμα» είναι ενταγμένα **4.713 έργα ΜΜΕ**, συνολικού προϋπολογισμού 141 εκ.€, με ΔΔ 70,5 εκ.€, πληρωμές 11 εκ.€ (ΔΔ).
- Στη δράση «Ψηφιακό Άλμα» είναι ενταγμένα **477 έργα**, συνολικού προϋπολογισμού 81 εκ€, με ΔΔ 40,6εκ€, πληρωμές 13 εκ.€
- Έχουν ενταχθεί **85 έργα** ενίσχυσης ψηφιοποίησης αστικών και υπεραστικών λεωφορείων (ΚΤΕΛ) συνολικού προϋπολογισμού 23 εκ.€, με ΔΔ 14 εκ.€ και πληρωμές 4 εκ.€ (ΔΔ).

Υποδομές

- Έργο Κτηματολογίου «Σύνταξη των προσωρινών κτηματολογικών υποβάθρων και δημιουργία της κτηματογραφικής βάσης δεδομένων ανάρτησης σε περιοχές της τέταρτης γενιάς κτηματογραφήσεων στην Ελλάδα» συνολικού προϋπολογισμού 390 εκ. €, με ΔΔ 82 εκ. €, και πληρωμές ΔΔ 76 εκ. € (Μεγάλο Έργο).
- Αρχαιολογικό κτηματολόγιο με πληρωμές 3εκ. € (ΔΔ) (ολοκληρώθηκε)
- Έργο INSPIRE «Ανάπτυξη νέων διαδικτυακών υπηρεσιών για τη βελτίωση της λειτουργίας του Κτηματολογίου και προσαρμογή των πληροφοριακών συστημάτων διάθεσης χωρικών στοιχείων της ΕΚΧΑ ΑΕ στις επιταγές της Οδηγίας INSPIRE» πληρωμές 7,2 εκ. € (ΔΔ) (ολοκληρώθηκε).
- Έργο για υπηρεσίες δημιουργίας και διάθεσης εθνικών ψηφιακών ορθοεικόνων και αεροφωτογραφιών με πληρωμές 3 εκ. € (ΔΔ).
- Ανάπτυξη καινοτόμου εκτεταμένου Συστήματος Εποπτείας Φάσματος για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μέσω του τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών με ενταγμένη ΔΔ 23 εκ. € και πληρωμές 2 εκ. €.
- Μέσα Δίωξης Τελωνειακής Υπηρεσίας ενταγμένη ΔΔ 48 εκ. €, δαπάνες 3 εκ. €
- Επεξεργασία και διάθεση μέσω ΤΠΕ μετεωρολογικών δεδομένων και προϊόντων σε επιχειρήσεις και πολίτες με ενταγμένη ΔΔ 12 εκ.€ και πληρωμές 7 εκ. € (ΔΔ)
- Σύστημα Εποπτείας Φάσματος Δορυφορικών Επικοινωνιών ΣΕΦΔ με ενταγμένη ΔΔ 4 εκ. €
- Έργα ψηφιακού πολιτισμού (Αθωνική Ψηφιακή Κιβωτός, Εικονικό Μουσείο Μέγας Αλέξανδρος, ψηφιακές συλλογές) με ενταγμένη ΔΔ 37 εκ. € και πληρωμές 18εκ. €
- Έργα Ψηφιακού Πολιτισμού (μουσείων και ιστορικών χώρων) με ενταγμένη (ΔΔ) 8,6 εκ. €

Επενδυτική Προτεραιότητα 3a:	
Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων	
Υλοποιούνται 2 έργα μελετών/ερευνών για στήριξη της καινοτομίας, επιχειρηματικότητας, βιομηχανίας με ενταγμένη Δημόσια Δαπάνη ΔΔ 8 εκ. € και πληρωμές ΔΔ 3 εκ. €	
Επενδυτική Προτεραιότητα 3c:	
Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών	
Επιχειρηματικές Ενισχύσεις	
Υλοποιούνται 19.820 επενδυτικά σχέδια από 18.300 μικρομεσαίες επιχειρήσεις, συνολικού προϋπολογισμού 3,3 δισ. €, με αναλογούσα Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) 1,64 δισ. € και πληρωμές (στο ΟΠΣ) 684 εκ. € (ΔΔ), που αφορούν σε αναβάθμιση μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, ποιοτικό εκσυγχρονισμό ΜΜΕ, εκσυγχρονισμό και ίδρυση τουριστικών ΜΜΕ, εργαλειοθήκη ανταγωνιστικότητας μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, εργαλειοθήκη επιχειρηματικότητας σε εμπόριο-εστίαση-εκπαίδευση και περιβαλλοντικές υποδομές.	
Επιχειρηματικές Υποδομές	
<ul style="list-style-type: none"> • 66 έργα Ανοικτών Κέντρων Εμπορίου Δήμων με ενταγμένη ΔΔ 110 εκ. € και πληρωμές 8,3 εκ. €. • Έργα αναβάθμισης κεντρικών αγορών με ενταγμένη ΔΔ 20 εκ. €. • Εργαστηριακές δομές διαπίστευσης, με ενταγμένη ΔΔ 0,7 εκ. € και πληρωμές δαπανών 0,4 εκ. €. 	
Δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων που επλήγησαν από την πανδημία COVID-19	
<ul style="list-style-type: none"> • Επιστρεπτέα Προκαταβολή 1ος και 2ος Κύκλος με πληρωμές ΔΔ 874 εκ. € σε 93.083 ΜΜΕ • Θερμαντικά σώματα εξωτερικού χώρου για ΜΜΕ με προϋπολογιζόμενη ΔΔ 5 εκ. € • ΤΕΠΙΧ II: Κεφάλαια κίνησης σε ΜΜΕ με επιδότηση επιτοκίων (βλ. κεφάλαιο 4) • Ταμείο Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων COVID-19 (βλ. κεφάλαιο 4) • Ταμείο Υποδομών (βλ. κεφάλαιο 4) 	
Επενδυτική Προτεραιότητα 3d:	
Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας	
<ul style="list-style-type: none"> • Στο πλαίσιο της δράσης «ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΜΕ ΕΞΩ» έχουν ενταχθεί 935 έργα, συνολικού προϋπολογισμού 82 εκ. €, με ενταγμένη ΔΔ 41εκ.€ και πληρωμές ΔΔ 10,5 εκ. €. 	
Επενδυτική Προτεραιότητα 4a:	
Προώθηση της παραγωγής και της διανομής ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	
Μονάδες θερμικής ενέργειας 30MW με βιομάζα/τηλεθέρμανση Αμυνταίου συνολικού προϋπολογισμού 12 εκ.€, με ενταγμένη ΔΔ 6 εκ.€ και πληρωμές ΔΔ 6 εκ. € (ολοκληρώθηκε)	

Ταμεία (βλ. ενότητα 4 της αναλυτικής έκθεσης)

- Ταμείο Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ II)
- EQUIFUND
- Ταμείο Εγγυοδοσίας ΜΜΕ COVID-19

- Ταμείο Εγγυοδοσίας EIF
- Ταμείο Υποδομών

ΑΞΙΟΝΕΣ 2 ΚΑΙ 2Σ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Οι Άξονες 2 και 2Σ είναι συμπληρωματικοί καλύπτοντας το σύνολο της χώρας σε δράσεις ΕΚΤ (8iii, 8v, 10iv, 11i). Για τον λόγο αυτό οι δράσεις παρουσιάζονται ακολούθως από κοινού ανά Επενδυτική Προτεραιότητα (ΕΠ).

Επί συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού (π/υ) των δύο αξόνων 672,4 εκ. € (Δημόσια Δαπάνη), οι εντάξεις έως 31/12/22 ανήλθαν σε 879 εκ.€ και οι δαπάνες (πληρωμές) σε 408,5 εκ. €.

Επενδυτική Προτεραιότητα 8iii:

Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων

Συνολικά 8.604 ενταγμένα έργα, με ενταγμένη ΔΔ 365 εκ.€ και πληρωμές ΔΔ 199 εκ. €

- 1.110 ενταγμένα επενδυτικά σχέδια νεοφυούς επιχειρηματικότητας για ίδρυση νέων επιχειρήσεων ΔΔ 63,2 εκ. € και πληρωμές ΔΔ 42 εκ. €.
- 7.490 έργα ενίσχυσης αυτοαπασχόλησης πτυχιούχων γ' βαθμίας εκπαίδευσης για έναρξη / υποστήριξη άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας (Α/Β κύκλος) με ΔΔ 188,6 εκ. € και πληρωμές ΔΔ 125,3 εκ. €
- Το 2022 προκηρύχθηκαν νέες δράσεις Δημόσιας Δαπάνης 77,7 εκ. €. Στη νέα δράση για επιχορήγηση επιχειρήσεων λογιστικών υπηρεσιών, ΔΔ 30 εκ. € εγκρίθηκαν 14.132 σχέδια ΔΔ 24,5 εκ. € και υλοποιήθηκαν πληρωμές 3 εκ. €. Επίσης προκηρύχθηκε η νέα δράση της ΔΥΠΑ για επιχειρηματικές πρωτοβουλίες απασχόλησης 3.220 νέων ελεύθερων επαγγελματιών με έμφαση στην ψηφιακή οικονομία, συνολικού προϋπολογισμού ΔΔ 47,7 εκ. € (με εγκρίσεις των σχεδίων εντός του 2023). Στο πλαίσιο των 2 δράσεων covid προκηρυσσόμενης Δημόσιας Δαπάνης 36 εκ. € (ενίσχυση γυμναστηρίων και αυτοαπασχολούμενων δικηγόρων), εγκρίθηκαν (από το 2021 στην πλειοψηφία τους) σχέδια ΔΔ 39 εκ.€ για 1.457 επιχειρήσεις και 13.712 δικηγόρους. Σημειώθηκαν εντός του 2022 δαπάνες 29 εκ. €.

Επενδυτική Προτεραιότητα 8v:

Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές

Συνολικά 122 έργα, με ενταγμένη ΔΔ 301,1 εκ. € και πληρωμές ΔΔ 97,1 εκ. €:

- 9 έργα κοινωνικών εταίρων για ανάπτυξη εργαλείων πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του παραγωγικού περιβάλλοντος προς αξιοποίηση από φορείς πολιτικής, κοινωνικούς φορείς και επιχειρήσεις με Δημόσια Δαπάνη 9,3 εκ. € και πληρωμές 5,7 εκ. €.
- 113 έργα κατάρτισης και πιστοποίησης με Δημόσια Δαπάνη 291,8 εκ. € και πληρωμές 91,5 εκ.€, εκ των οποίων 107 έργα κατάρτισης και πιστοποίησης γνώσεων και δεξιοτήτων εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα με δικαιούχους κυρίως κλαδικούς/επαγγελματικούς φορείς και κοινωνικούς εταίρους στο πλαίσιο ενιαίων προσκλήσεων (024, 110, 122), 2 έργα για ψηφιακές δεξιότητες και εφοδιαστική αλυσίδα (ΕΣΕΕ, ΚΕΕΕ), 1 έργο Επιτελικής Εργασίας (φορτοεκφορτωτές), 1 έργο για γυναίκες (ΙΝΕΔΕΒΙΜ), 2 έργα Ειδικής Υπηρεσίας Βιομηχανίας, ένα εκ των οποίων «Εξατομικευμένη υποστήριξη εργαζομένων για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού σε θέματα Γενικών Αρχών Διοίκησης» με προϋπολογιζόμενη Δημόσια Δαπάνη 8,2 εκ. € εντάχθηκε το 2022.

Επενδυτική Προτεραιότητα 10iv:

Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας

Συνολικά 36 έργα, με ενταγμένη ΔΔ 158 εκ. € και πληρωμές ΔΔ 99,4 εκ. €:

- 33 έργα πρακτικής άσκησης τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ΔΔ 97,4 εκ. € και πληρωμές ΔΔ 78,9 εκ. €
- 2 έργα πρακτικής σπουδαστών ναυτικών ακαδημιών ΔΔ 33,5 εκ. €, Νομικές Δεσμεύσεις 27 εκ. € και πληρωμές 20 εκ. € (το δεύτερο έργο για τον β' κύκλο πρακτικής άσκησης εντάχθηκε το 2022 με ΔΔ 6,5 εκ. €).
- 1 έργο πρακτικής άσκησης αποφοίτων νομικών σχολών ΔΔ 27,3 εκ. € με πληρωμές 0,49 εκ. €

Επενδυτική Προτεραιότητα 11i:

Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο εν όψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση

Συνολικά 51 έργα με ενταγμένη ΔΔ 54,3 εκ. € και πληρωμές ΔΔ 12,3 εκ. €.

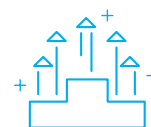
Αφορά έργα με δικαιούχους κυρίως φορείς της Γενικής Κυβέρνησης τα οποία υλοποιούνται μέσω δημοσίων συμβάσεων:

- 41 έργα αναβάθμισης λειτουργιών της Δημόσιας Διοίκησης για την υποστήριξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, με ενταγμένη ΔΔ 45,5 εκ. € και πληρωμές 10 εκ. €. Δύο (2) έργα εξ αυτών εντάχθηκαν το 2022 (1,5 εκ. €).
- 10 έργα ανάπτυξης εργαλείων και εφαρμογών στη Δημόσια Διοίκηση για την βελτίωση της ικανότητάς της να υποστηρίξει το επιχειρηματικό περιβάλλον με την αξιοποίηση ΤΠΕ, ενταγμένη ΔΔ 8,7 εκ. € και πληρωμές 2,3 εκ. €

ΑΞΟΝΕΣ 3 ΚΑΙ 3Σ**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

Οι Άξονες 3 και 3Σ είναι συμπληρωματικοί, καλύπτοντας το σύνολο της χώρας με δράσεις υποδομών ερευνητικών, ΤΠΕ, τουριστικών/ πολιτιστικών, περιβαλλοντικών, ενεργειακών και εξοικονόμησης ενέργειας. Για τον λόγο αυτό οι ενταγμένες δράσεις παρουσιάζονται ακολουθώντας από κοινού ανά **Επενδυτική Προτεραιότητα (ΕΠ)**.

Επί συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού 1.437,9 εκ. € (Δημόσια Δαπάνη) οι εντάξεις έως 31/12/22 ανήλθαν σε 2.353 εκ. € και οι πληρωμές σε 1.064,8 εκ. € (ΔΔ).

Επενδυτική Προτεραιότητα 1a:

Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος

- Υλοποιούνται 28 έργα ερευνητικών υποδομών του Οδικού Χάρτη τα οποία υλοποιούν 45 ερευνητικοί φορείς με ΔΔ 91,9 εκ. € και πληρωμές 43,5 εκ. €
- Υλοποιούνται 30 έργα στρατηγικής ανάπτυξης με 38 συμμετοχές ερευνητικών φορέων που εποπτεύονται από τη ΓΓΕΚ με ΔΔ 30,5 εκ. €, δαπάνες ΟΠΣ 23,3 εκ. €
- Υλοποιούνται 44 έργα περιφερειακής αριστείας ερευνητικών φορέων για ερευνητικές υποδομές σε περιφέρειες με χαμηλή απόδοση στην ανάπτυξη έρευνας και καινοτομίας Δημόσιας Δαπάνης 87 εκ. € και πληρωμές 12 εκ. €

Επενδυτική Προτεραιότητα 2a:

Περαιτέρω ανάπτυξη των ευρυζωνικών συνδέσεων και των δικτύων υψηλής ταχύτητας και υποστήριξη της υιοθέτησης αναδυόμενων τεχνολογιών και δικτύων στο πλαίσιο της ψηφιακής οικονομίας

- Ανάπτυξη Ευρυζωνικών Υποδομών Αγροτικών Λευκών Περιοχών, με ενταγμένη ΔΔ 63,7 εκ. €, δαπάνες 57,9 εκ. € (Μεγάλο έργο)
- Κεντρικές Υπολογιστικές Υποδομές της Κοινωνίας της Πληροφορίας/Κόμβος G-Cloud της ΓΓΠΣ με ενταγμένη ΔΔ 17,5 εκ. € και πληρωμές 16 εκ.€
- Εκσυγχρονισμός δικτυακών υποδομών ακαδημαϊκών/ερευνητικών φορέων με ενταγμένη ΔΔ 26 εκ.€ και πληρωμές 7,4 εκ. €
- Δικτυακές/ υπολογιστικές υπηρεσίες σε νοσοκομειακές μονάδες με ενταγμένη ΔΔ 13 εκ. € και πληρωμές 3,6 εκ.€.
- ULTRAFast BROADBAND (UFBB) συνολικού π/υ 713 εκ. €, ΔΔ 266,5 εκ. €, (Μεγάλο Έργο)
- GCloud Next Generation B' φάση, ΔΔ 21,5 εκ. €
- Ανάπτυξη Δημόσιων σημείων wi-fi, ΔΔ 15 εκ. €

Επενδυτική Προτεραιότητα 4c:

Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης

- Ταμείο Εξοικονομώ Κατ' Οίκον II, ΔΔ 180 εκ. € (βλ. Ενότητα 4 της αναλυτικής έκθεσης)
- Άμεσες ενισχύσεις Εξοικονομώ κατ' Οίκον II: με ενταγμένη Δημόσια Δαπάνη στο ΕΠΑνεΚ 514 εκ.€ και πληρωμές 408 εκ.€ (ΔΔ) (έχει ενταχθεί και συμπληρωματικό έργο στον άξονα 6)
- Αντικατάσταση συστημάτων θέρμανσης με συστήματα φυσικού αερίου στην πόλη της Φλώρινας και της Μεγαλόπολης, ΔΔ 32 εκ. € (ένταξη 2022)

Επενδυτική Προτεραιότητα 6c:

Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

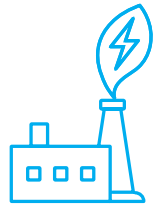
- Υλοποιούνται 58 έργα αξιοποίησης δημοτικής περιουσίας με ενταγμένη ΔΔ 112,5 εκ. € και πληρωμές 7 εκ.€
- Υλοποιούνται 97 έργα βελτίωσης προσβασιμότητας παραλιών με ενταγμένη ΔΔ 17 εκ. € και πληρωμές 7 εκ. €
- Υλοποιούνται 20 έργα πολιτιστικών και τουριστικών υποδομών με ενταγμένη ΔΔ 57,6 εκ. € και πληρωμές 30 εκ. €. Από αυτά 8 έργα αφορούν περιοχές UNESCO
- 8 έργα υποδομών / υπηρεσιών προσκυνηματικού τουρισμού με ενταγμένη Δημόσια Δαπάνη 6 εκ. € (οι εντάξεις συνεχίστηκαν το 2022).
- 11 έργα αξιοποίησης ΤΠΕ για ανάδειξη και προβολή πολιτιστικής κληρονομιάς με ενταγμένη Δημόσια Δαπάνη 9 εκ. €
- 54 έργα ψηφιοποίησης συλλογών με ενταγμένη Δημόσια Δαπάνη 26 εκ. € (ένταξη 2022)

Επενδυτική Προτεραιότητα 7ε: (ενεργειακές υποδομές)

Μεγάλα Έργα (βλ. ενότητα 3)

- Δεξαμενή Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) Ρεβυθούσας συνολικού προϋπολογισμού 92 εκ. € με αναλογούσα Δημόσια Δαπάνη 32 εκ. € και πληρωμές 25 εκ. € (ΔΔ).
- Έργο Διασύνδεσης των Κυκλάδων με το Ηπειρωτικό Διασυνδεδεμένο Σύστημα Υψηλής Τάσης συνολικού προϋπολογισμού 273 εκ. € με αναλογούσα Δημόσια Δαπάνη 136 εκ. € και πληρωμές 129 εκ. € (ΔΔ).
- Έργο Διασύνδεσης της Κρήτης με το ΕΣΜΗΕ (Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας) ΦΑΣΗ Ι Διασύνδεση Κρήτης-Πελοποννήσου συνολικού προϋπολογισμού 356 εκ. € με αναλογούσα Δημόσια Δαπάνη 127 εκ. € και πληρωμές 100 εκ. € (ΔΔ).
- Κατασκευή Ανεξάρτητου Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΑΣΦΑ) Αλεξανδρούπολης συνολικού προϋπολογισμού 364 εκ. € με αναλογούσα Δημόσια Δαπάνη 167 εκ. €

Επιπλέον έχουν ενταχθεί 18 έργα ενεργειακών υποδομών με Δημόσια Δαπάνη 195 εκ. € και πληρωμές 36 εκ. € (ΔΔ) που αφορούν σε καλωδιακά έργα, κέντρα ελέγχου ΑΔΜΗΕ, σταθμό φυσικού αερίου στη Ν. Μεσημβρία, σταθμούς συμπίεσης, σταθμούς φόρτωσης ΥΦΑ στη Ρεβυθούσας, αναβάθμιση SCADA Κέντρων Ελέγχου, Πληροφοριακό Σύστημα Εξυπηρέτησης Χρηστών Δικτύου ΔΕΔΔΗΕ, δίκτυα διανομής Φυσικού Αερίου σε Μεγαλόπολη, Φλώρινα, Τρίπολη, Κόρινθο.

Ταμεία (βλ. ενότητα 4)

- Ταμείο Εξοικονομώ II (βλ. παραπάνω ε.π.4c)
- Ταμείο Υποδομών

ΑΞΟΝΑΣ 6 ΣΤΗΡΙΞΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19

Ο Άξονας 6 δημιουργήθηκε το 2021 για να συμπεριλάβει δράσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας στο πλαίσιο του REACT-EU (επενδυτική προτεραιότητα 13i). Ο προϋπολογισμός του ανέρχεται σε 1.885,7 εκ.€ (σε όρους Δημόσιας Δαπάνης) ο οποίος έχει υπερκαλυφθεί με εντάξεις (2.368,8 εκ.€). Οι πληρωμές ανέρχονται σε 1.842,7 εκ. €

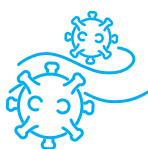
Έως 31/12/2022 εντάχθηκαν και υλοποιούνται οι ακόλουθες δράσεις:

Επενδυτική Προτεραιότητα 13i: ΕΤΠΑ

Στήριξη της αποκατάστασης των συνεπειών της κρίσης στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19 και προετοιμασία μιας πράσινης, ψηφιακής και ανθεκτικής ανάκαμψης της οικονομίας

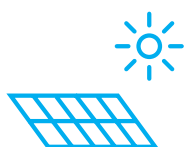
Δράσεις COVID-19

- Επιστρεπτέα προκαταβολή σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της πανδημίας COVID-19 (5ος Κύκλος), με πληρωμές **810 εκ. €**, ενισχύθηκαν **269.777 ΜΜΕ** (ο 1ος / 2ος κύκλος ενισχύθηκε από τους Άξονες 1/1Σ, επενδυτική προτεραιότητα 3c).
- Επιδότηση τόκων υφιστάμενων δανείων με προϋπολογισμό **312 εκ. €** (ΔΔ) και πληρωμές **213 εκ. € σε 24.320 ΜΜΕ**.
- Επιδότηση κεφαλαίου κίνησης σε τουριστικές επιχειρήσεις φιλοξενίας με προϋπολογισμό **202 εκ. €** (ΔΔ) και πληρωμές **191 εκ. €** (ενισχύθηκαν 5.107 ΜΜΕ)
- Επιδότηση κεφαλαίου κίνησης σε επιχειρήσεις εστίασης για προμήθεια πρώτων υλών, με προϋπολογισμό **236 εκ. €** (ΔΔ) και πληρωμές **218 εκ. € σε 22.718 ΜΜΕ**
- Επιχορήγηση υφιστάμενων ΜμΕ επιχειρήσεων του κλάδου του λιανεμπορίου που διατηρούν φυσικό κατάστημα για την ανάπτυξη, αναβάθμιση και διαχείριση ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop): με προϋπολογισμό **51 εκ. €** (ΔΔ) και πληρωμές **21 εκ. € σε 4667 ΜΜΕ**
- Στήριξη Νεοφυών Επιχειρήσεων του μητρώου Elevate Greece με προϋπολογισμό **60 εκ. €** (ΔΔ) και πληρωμές **23 εκ. € σε 604 ΜΜΕ**.
- Ταμείο Εγγυοδοσίας επιχειρήσεων COVID-19 (βλ. ενότητα 4 και συμπληρωματικά άξονα 1/1Σ)

Επενδυτική Προτεραιότητα 6g:

Στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης προς μια οικονομία με αποδοτική χρήση των πόρων, προώθηση της πράσινης ανάπτυξης, της οικολογικής καινοτομίας και της διαχείρισης περιβαλλοντικών επιδόσεων στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα

Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας

- Άμεσες ενισχύσεις Εξοικονομώ κατ'Οίκον II (Εξοικονομώ-Αυτονομώ): ΔΔ 400 εκ.€, δαπάνες 147 εκ.€ (συμπληρώνει τα έργα της επενδυτικής προτεραιότητας 4c στους άξονες 3/3Σ)

ΑΞΟΝΕΣ 04/04Σ/05/05Σ ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΠΑ ΚΑΙ ΕΚΤ

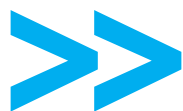
Οι Άξονες 04/04Σ, 05/05Σ αφορούν σε δράσεις Τεχνικής Βοήθειας (ΤΒ) με σκοπό την υποστήριξη της λειτουργίας της αρμόδιας Διαχειριστικής Αρχής, των αντίστοιχων Ενδιάμεσων Φορέων, των Επιτελικών Δομών και των Φορέων Υλοποίησης για τη βέλτιστη ωρίμανση και εκτέλεση των δράσεων που συμβάλλουν στους ειδικούς στόχους του ΕΠΑνεΚ, την αξιολόγηση επενδυτικών σχεδίων και προτάσεων, τη διενέργεια επιτόπιων και διοικητικών επαληθεύσεων, τις μελέτες αξιολόγησης των υλοποιημένων δράσεων και στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος, τις ενέργειες Πληροφόρησης και Επικοινωνίας, τις συνεδριάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης για την ενημέρωση και λήψη αποφάσεων για το ΕΠΑνεΚ και ό,τι απαιτείται για την απρόσκοπτη υλοποίηση του εγκεκριμένου Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Δεδομένου ότι το ΕΠΑνεΚ καλύπτει στόχους τόσο του ΕΤΠΑ όσο και του ΕΚΤ, οι παραπάνω δράσεις είναι κατά βάση κοινές και για τα δύο Ταμεία και αφορούν και τους τέσσερις άξονες, με τους Άξονες 04 και 04Σ να χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και τους άξονες 05 και 05Σ από το ΕΚΤ.

Το σύνολο της διαθέσιμης Δημόσιας Δαπάνης (ΔΔ) για δράσεις Τεχνικής Βοήθειας είναι 139,9 εκ. € (άξονες 04, 04Σ, 05, 05Σ). Ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 137,4 εκ.€ (ΔΔ) ενώ οι πληρωμές (δαπάνες) ανέρχονται σε ΔΔ 127 εκ. €.

Τα έργα ΤΒ είχαν ενταχθεί από τα προηγούμενα έτη προκειμένου να υποστηρίξουν από την αρχή τις δράσεις του ΕΠΑνεΚ. Οι δράσεις που υλοποιούνται, αφορούν την ενίσχυση της υποστήριξης λειτουργίας των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης του Προγράμματος, για εκπόνηση μελετών, εμπειρογνωμοσυνών των Επιτελικών Δομών ή Γενικών Γραμματειών των τομέων πολιτικής του Προγράμματος καθώς και για την υποστήριξη της λειτουργίας της ΕΥΔ ΕΠΑνεΚ (υποστήριξη αξιολογήσεων, δράσεις δημοσιότητας κλπ).

Τα έργα είναι τα ακόλουθα με στοιχεία που αφορούν τους άξονες 04/04Σ, 05/05Σ

- Δημοσιότητα δράσεων ανταγωνιστικότητας, επιχειρηματικότητας, καινοτομίας ΔΔ 1,4 εκ. €, δαπάνες 0,93 εκ. €
- Υποστήριξη λειτουργίας ΕΥΔ ΕΠΑνεΚ ΔΔ 2,8 εκ. €, δαπάνες 1,64 εκ. €
- Λειτουργία ΕΦΔ Κρατικών Ενισχύσεων ΕΠΑνεΚ (ΕΦΕΠΑΕ) ΔΔ 99,5 εκ. €, δαπάνες 95,5 εκ. €
- Λειτουργικές δαπάνες ΕΦΕΠΑΕ για ολοκλήρωση έργων Κρατικών Ενισχύσεων ΕΠΑΝ ΙΙ/ΠΕΠ 2007-2013 (αφορά το ΕΤΠΑ) ΔΔ 17,1 εκ. €, δαπάνες 16,7 εκ. €
- Κλείσιμο κρατικών ενισχύσεων ΕΠΕΑΑ (Λειτουργικές δαπάνες ΕΦΕΠΑΕ) (αφορά το ΕΚΤ) ΔΔ 2,2 εκ. €, δαπάνες 2,2 εκ. €
- 8 έργα υποστήριξης της λειτουργίας επιτελικών δομών και φορέων διαχείρισης (Επιτελικής Εμπορίου, Τουρισμού, ΤΠΕ, ΚΑΠΕ, ΓΓΒ, ΓΓΕΤ, ΕΥΔΕ ΕΤΑΚ, ΑΘΗΝΑ) με ΔΔ 8,6 εκ. €, δαπάνες 7,2 εκ. €
- Μελέτες-Εμπειρογνωμοσύνες ΕΥΔ ΕΠΑνεΚ 3,6 εκ. €, δαπάνες 1,7 εκ. €
- Αξιολόγηση ΕΠΑνεΚ και επιμέρους δράσεων ΔΔ 1 εκ. €, Δαπάνες 0,5 εκ. €
- 4 έργα μελετών εμπειρογνωμοσυνών επιτελικών δομών/ φορέων προγραμματισμού (ΓΓΒ, ΓΓΕΤ, Επιτελικής Ενέργειας, Τουρισμού) ΔΔ 1 εκ. €, δαπάνες 0,7 εκ. €

3. ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ ΕΠΑΝΕΚ

1. Διασύνδεση Κυκλάδων με το Ηπειρωτικό Σύστημα: Τέθηκε σε λειτουργία.
2. Ανάπτυξη & εκσυγχρονισμός συστήματος μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω Διασύνδεσης Κρήτης με το Ηπειρωτικό Σύστημα (Κρήτη-Πελοπόννησος): Έχει τεθεί σε λειτουργία.
3. Β' Αναβάθμιση Τερματικού σταθμού Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου Ρεβυθούσας: Τέθηκε σε λειτουργία τον Δεκέμβριο 2018. (3η δεξαμενή 95.000 m³, αναβάθμιση κρουογενικών εγκαταστάσεων, αναβάθμιση λιμενικών εγκαταστάσεων)
4. Σύνταξη προσωρινών κτηματολογικών υποβάθρων/δημιουργία κτηματογραφικής βάσης δεδομένων ανάρτησης σε περιοχές της 4ης γενιάς κτηματογραφήσεων στην Ελλάδα: Αφορά στη δημιουργία κτηματολογίου σε 57 περιφερειακές ενότητες (υπόλοιπο χώρας) μέσω 32 συμβάσεων μελετών κτηματογράφησης. Τα συλλεχθέντα δικαιώματα ανέρχονται κατά μέσο όρο σε 67%, ενώ η απορρόφηση της εγκριθείσας χρηματοδότησης για τις υπογεγραμμένες συμβάσεις ανέρχεται σε 92%. Η ημερομηνία ολοκλήρωσης θα μετατεθεί λόγω δικαστικών εμπλοκών κατά τη συμβασιοποίηση πέραν του 2023 (2ο τρίμηνο του 2026)
5. Ανάπτυξη Ευρυζωνικών Υποδομών σε Αγροτικές Λευκές Περιοχές της Ελληνικής Επικράτειας & Υπηρεσίες Εκμετάλλευσης-Αξιοποίησης των Υποδομών (Rural phasing): Ολοκληρώθηκε το 2019
6. Ultrafast Broadband: Ο Φάκελος Μεγάλου Έργου (ΦΜΕ) εγκρίθηκε στις 30/1/2020. Το έργο εντάχθηκε 1/6/2020. Ολοκληρώνεται ο Διαγωνισμός για την υλοποίηση του έργου με ΣΔΙΤ. Τον Ιανουάριο 2022 ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση των προσφορών και ορίστηκαν προσωρινοί ανάδοχοι. Σύμφωνα με τις προσφορές των προσωρινών αναδόχων ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε ΔΔ 250 εκ. € (225 ΕΠΑνεΚ και 25 ΠΑΑ) και 463,8 εκ. € ιδιωτικοί πόροι. Θα γίνει phasing με το Πρόγραμμα ΨΗΜΕΤ 2021-27
7. Ανεξάρτητο Σύστημα Φυσικού Αερίου Αλεξανδρούπολης: Είναι σε φάση υλοποίησης η κατασκευή του αγωγού, η προμήθεια της πλωτής μονάδας, η προμήθεια του συστήματος πρόσδεσης και η κατασκευή του Μετρητικού/Ρυθμιστικού Σταθμού στην Αμφιτρίτη Αλεξανδρούπολης για τη σύνδεση του αγωγού με το Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου. Είναι υπό εξέταση η αύξηση της ΔΔ σε 272,81 εκ. €. Υφίστανται πληρωμές ύψους 90,9εκ. € που έχουν εκταμιευτεί από το ΠΔΕ το 2022 αλλά δεν έχουν συμπεριληφθεί σε αιτήματα λόγω εκκρεμότητας του Φακέλου Μεγάλου Έργου (ΦΜΕ) (εκτίμηση για μέσα 2023)
8. Έργο Διασύνδεσης Κρήτης με ΕΣΜΗΕ (Κρήτη-Αττική): Προγραμματίζεται υποβολή Φακέλου Μεγάλου Έργου (ΦΜΕ) (το 4ο τρίμηνο 2023). Τον Μάιο 2020 υπογράφηκαν οι συμβάσεις του έργου. Το συνολικό επιλέξιμο κόστος για την ΠΠ2014-20 είναι 47,8 εκ. €. Το έργο αναμένεται να μεταφερθεί ή/και να γίνει phasing με την ΠΠ 2021-27.

THE RURAL BROADBAND

PROJECT START 12.2014 PROJECT END 06.2019

Broadband Network Development in White Rural Areas of Greece

 45% of territory
6% of Greek population

 525.000 citizens

 6% of greeks without proper internet connection

TOTAL FUNDING
€199 715 754
EU FUNDING
€148 328 807

4. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ / ΤΑΜΕΙΑ ΕΠΑΝΕΚ

ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΕΠΙΧ ΙΙ

Έχει ενεργοποιηθεί στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας 3c με προϋπολογισμό **880 εκ. €** (σε όρους Δημόσιας Δαπάνης) με διαχειριστή του Ταμείου την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ).

Αφορά χορήγηση δανείων σε ΜΜΕ με τη συνεπένδυση 10 Τραπεζών. Αρχικά αφορούσε αποκλειστικά επενδυτικά σχέδια (BF1) και κεφάλαια κίνησης ειδικού σκοπού (BF2). Από τον Απρίλιο 2020 και εξής δόθηκαν και κεφάλαια κίνησης COVID-19 σε επιχειρήσεις που επλήγησαν από την πανδημία με επιδότηση επιτοκίου 2 ετών (BF3/4). Στο Ταμείο συμμετέχουν επιπλέον και 12 ΠΕΠ με εκχωρήσεις 123 εκ. €.

Από την αρχή υλοποίησης του Ταμείου και έως τέλος 2022 το Ταμείο χορήγησε συνολικά **20.005 δάνεια (17.924 στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΕΚ) συνολικού ύψους 2,18 δισ. €** με Δημόσια Δαπάνη 722 εκ. € (στο ΕΠΑΝΕΚ 1,9 δισ. €, με ΔΔ 618 εκ. €) και πληρωμές τόκων ΔΔ 114 εκ. € (104 εκ. € στο ΕΠΑΝΕΚ)

Από τα παραπάνω τα 17.280 (εκ των οποίων 15.922 στο ΕΠΑΝΕΚ) αφορούν κεφάλαιο κίνησης COVID-19, συνολικού ύψους 1,72 δισ. € με Δημόσια Δαπάνη 539 εκ.€ (στο ΕΠΑΝΕΚ 1,54 δισ.€ με ΔΔ 467,5 εκ. €) και πληρωμές τόκων ΔΔ 114 εκ. € (104 εκ.€ ΕΠΑΝΕΚ)

ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ EQUIFUND

Έχει ενεργοποιηθεί στο πλαίσιο των επενδυτικών προτεραιοτήτων 1b, 3a, 3c με προϋπολογισμό **200 εκ. €** (σε όρους Δημόσιας Δαπάνης) με διαχειριστή του Ταμείου το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (European Investment Fund).

Το Ταμείο αφορά στη χορήγηση επιχειρηματικών κεφαλαίων κίνησης σε συνεργασία με 9 επιλεγμένους Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς (ΕΧΟ).

Στα επιχειρηματικά κεφάλαια συνεπενδύουν το EIF, η EIB, η ΕΑΤ καθώς και ιδιώτες επενδυτές.

Έχουν συσταθεί και λειτουργούν τα ακόλουθα Υποταμεία: Innovation Window, Growth Window, Early Stage Window

Έως 31/12/2022 έχουν επενδυθεί συνολικά 286,7 εκ. € με Δημόσια Δαπάνη **125,3 εκ. € σε 133 καινοτόμες επιχειρήσεις.**

ΤΑΜΕΙΟ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΜΜΕ COVID-19

Συστάθηκε το 2020 για εγγυήσεις δανείων κεφαλαίου κίνησης σε πληττόμενες επιχειρήσεις.

Έχει ενεργοποιηθεί στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας 3c με προϋπολογισμό **1,32 δισ. €** (σε όρους Δημόσιας Δαπάνης) και στο πλαίσιο της 13i με προϋπολογισμό 220 εκ. € (ΔΔ) με διαχειριστή του Ταμείου την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ).

Εκταμιεύθηκαν **17.144 δάνεια σε ΜΜΕ ύψους 3,5 δισ. €** (καταβολή Δημόσιας Δαπάνης ύψους 1,14 δισ. €).

Στο Ταμείο συμμετέχουν 0,68 δισ € εθνικοί πόροι για μεγάλες & μη επιλέξιμες επιχειρήσεις που έλαβαν δάνεια ύψους 2,68 δισ €.

ΤΑΜΕΙΟ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ

Έχει ενεργοποιηθεί στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας 3c με προϋπολογισμό **100 εκ. €** (σε όρους Δημόσιας Δαπάνης) με διαχειριστή του Ταμείου το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (European Investment Fund).

Συστάθηκε τον Μάρτιο του 2020 με σκοπό τη χορήγηση εγγυήσεων σε ΜΜΕ κατά το 80% επενδυτικών δανείων και δανείων κεφαλαίου κίνησης επενδυτικού σκοπού. Έχουν υπογραφεί 5 Επιχειρησιακές συμφωνίες με Τράπεζες. Εκταμιεύθηκαν 1.213 δάνεια ύψους 241 εκ. € που καλύπτονται με εγγυήσεις 192,8 εκ. € και καταβολή Δημόσιας Δαπάνης 48,2 εκ. €.

ΤΑΜΕΙΟ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ II

Έχει ενεργοποιηθεί στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας 4c με προϋπολογισμό **88 εκ. €** (σε όρους Δημόσιας Δαπάνης) με διαχειριστή του Ταμείου την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ).

Αφορά τη χορήγηση δανείου με επιδότηση επιτοκίου για ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών με τη συμμετοχή (κατά τα 2/3) των 10 συνεργαζόμενων Τραπεζών.

Το ΕΠΑΝΕΚ καλύπτει όλα τα δάνεια της δράσης (4c) και μέρος άμεσων ενισχύσεων (4c,13i). Επιπλέον 12 ΠΕΠ & το Ταμείο Ανάκαμψης συμβάλλουν στις άμεσες ενισχύσεις.

Στο πλαίσιο του ΕΠΑΝΕΚ εκταμιεύθηκαν 33.246 δάνεια συνολικού ύψους 221 εκ. € (στα οποία αντιστοιχεί Δημόσια Δαπάνη ύψους 73,8 εκ. €) και πληρωμές τόκων ύψους 15 εκ. € (Δημόσια Δαπάνη) για συνολικές επενδύσεις 877 εκ. € (μαζί με τις άμεσες ενισχύσεις και την ιδιωτική συμμετοχή).

ΤΑΜΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Έχει ενεργοποιηθεί στο πλαίσιο των επενδυτικών προτεραιοτήτων 3c, 4a, 4c, 6c, 6g με προϋπολογισμό **200 εκ. €** (σε όρους Δημόσιας Δαπάνης) με διαχειριστή του Ταμείου την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (European Investment Bank).

Έχουν υπογραφεί 3 συμφωνίες με Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς (ΕΧΟ).

Η επενδυτική στρατηγική του Ταμείου ανασχεδιάστηκε για δάνεια κεφαλαίου κίνησης COVID-19 σε εταιρείες των τομέων Τουρισμού, Μεταφορών, Κατασκευών, Ενέργειας.

Είναι ενεργοποιημένη η συμφωνία με την ΕΤΕ μέσω της οποίας εκταμιεύθηκαν 6 δάνεια κεφαλαίου κίνησης COVID-19 ύψους 18 εκ. € (με αναλογούσα ΔΔ 4 εκ. €) και 4 δάνεια για ανάπλαση αστικών περιοχών ύψους 34 εκ. € (με ΔΔ 10 εκ. €).

Στο Ταμείο συμβάλλουν και εθνικοί πόροι που καλύπτουν και μη επιλέξιμα δάνεια.

5. ΜΕΤΡΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Μέσα στο 2022 υλοποιήθηκαν από τη Διαχειριστική Αρχή οι ακόλουθες ενέργειες δημοσιότητας:

- Δημιουργία νέας επικοινωνιακής ταυτότητας και νέας ιστοσελίδας www.antonistikitita.gr
- Οριζόντια προβολή του Προγράμματος με προωθητικό video, ψηφιακό έντυπο, infographics, e-slides, άρθρα και προσαρμογή όλων των λογαριασμών κοινωνικών δικτύων της ΕΥΔ (facebook, twitter, linked in, YouTube) στο layout του νέου Προγράμματος.
- Προβολή Δράσεων ΕΠΑνΕΚ αντιμετώπισης συνεπειών της πανδημίας, προβολή των χρηματοδοτικών εργαλείων (EquiFund, Ταμείο Εγγυοδοσίας EIF, ΤΕΠΙΧ II), της Δράσης Elevate Greece (Β' κύκλος) και λοιπών Δράσεων ΕΚΤ.
- Δημιουργία ειδικής ιστοσελίδας προβολής καλών πρακτικών <http://kalespraktikes.antonistikitita.gr/> και απολογιστικού video για τα επιτεύγματα του ΕΠΑνΕΚ.
- Δημιουργία video απολογισμού ενεργειών προβολής και επικοινωνίας ΕΠΑνΕΚ.
- Ψηφιακά εργαλεία επικοινωνίας με χαμηλό κόστος και αυξημένα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.
- Παράχθηκε υλικό όπως videos, έντυπα, infographics, συνόψεις, παρουσιάσεις και απαραίτητες οδηγίες για δυνητικούς δικαιούχους.
- Συνεχής υποστήριξη και συνεργασία με δικαιούχους και ενδιάμεσους φορείς για την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας.
- Συμμετοχή στην καμπάνια «Η Ευρώπη στην περιφέρειά μου» (#EUinmyregion).
- Συμμετοχή στο Πανερωπαϊκό Συνέδριο Υπευθύνων Επικοινωνίας INFORM (Evora 16-18.11.22) και στο Regiostars Awards με το έργο Corallia.
- Συμμετοχή στην 86η ΔΕΘ με 2 infopoints, QR code σε display για ενημέρωση επισκεπτών.
- Συμμετοχή στο τριήμερο καινοτομίας “INNODAYS 2022” με περίπτερο στην Κρήτη (25-27.11.22).

Η ιστοσελίδα www.antonistikitita.gr παραμένει κεντρικό σημείο πληροφόρησης με 6.263 επισκέψεις ημερησίως, όπως και οι λογαριασμοί Facebook (22.672 fans), Twitter (2.463 followers), LinkedIn (2.224 connections) και YouTube (546 εγγραφές).

Εστάλησαν Direct mails σε δικαιούχους/πολλαπλασιαστές πληροφόρησης και εβδομαδιαίου newsletter σε 6.163 αποδέκτες.

Η επικαιροποίηση του www.espa.gr είναι συνεχής.

Το Γραφείο Πληροφόρησης της ΕΥΔ απάντησε συνολικά σε 6.095 τηλεφωνικές κλήσεις, 1.040 emails στο infoepan@mou.gr και εξυπηρέτησε 84 επισκέπτες.

6. ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑνεΚ

Σε ότι αφορά τους δείκτες αποτελέσματος ΕΤΠΑ πρόκειται κυρίως για ετήσιες τιμές που λαμβάνονται από πηγές όπως Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, ΕΛΣΤΑΤ, Υπουργείο Ενέργειας κα. Οι τιμές μπορεί να αυξομειώνονται αναλόγως των συνθηκών (π.χ ΑΕΠ, ΔΕΠΕΤΑ, πατέντες, δημοσιεύσεις, κατανάλωση φυσικού αερίου, πετρελαίου) φτάνοντας σε ετήσιες τιμές είτε μικρότερες της βάσης είτε μεγαλύτερες του στόχου που τέθηκε κατά τον σχεδιασμό του ΕΠ.

Στους άξονες 1/1Σ έχει ενταχθεί πλήθος επενδυτικών σχεδίων που συμβάλλουν σε όλους τους δείκτες εκροής και βρίσκονται σε φάση υλοποίησης. Τα έργα έρευνας και καινοτομίας (ε.π1b) είναι οπισθοβαρή και τα περισσότερα αναμένεται να ολοκληρωθούν το 2023. Στις υπόλοιπες δράσεις κρατικών ενισχύσεων (ε.π.2b,3c,3d) τα έργα ολοκληρώνονται συνεχώς.

Η δράση ενίσχυσης νεοφυών επιχειρήσεων του μητρώου Elevate Greece και επιδότησης επιτοκίου υφιστάμενων δανείων (22.171 επιχειρήσεις) που είχαν ενταχθεί το 2021 αντίστοιχα στις ε.π. 1b και 3c, μεταφέρθηκαν εντός του 2022 στον Άξονα 6 (REACT EU) δεδομένου ότι αφορούν αντιμετώπιση επιπτώσεων της πανδημίας. Η μεταφορά έχει αλλάξει το μίγμα των δράσεων στις δύο επενδυτικές προτεραιότητες.

Στους άξονες 2/2Σ, η πρόοδος που σημειώνεται όσον αφορά στην επίτευξη των στόχων επαρκεί για τη διασφάλιση της υλοποίησής τους.

Στους άξονες 3/3Σ, έχει ξεκινήσει να ολοκληρώνονται έργα ερευνητικών υποδομών (ε.π. 1a). Σημαντική πρόοδο εμφανίζουν οι δείκτες στις ε.π. 4c και 7e που τροφοδοτούνται από τη δράση Εξοικονομώ κατ' Οίκον II και τα έργα ενεργειακών υποδομών που έχουν ολοκληρωθεί.

Μεγάλο είναι το πλήθος των δράσεων COVID-19 που έχει δώσει σημαντικές εκροές στους δείκτες ενίσχυσης επιχειρήσεων που αφορούν την επενδυτική προτεραιότητα ε.π 3c (Άξονας 1 και 1Σ) και ε.π. 13i (Άξονας 6).

Πρέπει να επισημανθεί ότι στο σύνολο του ΕΠΑνεΚ από το ΕΤΠΑ έχουν ενισχυθεί **342.657 μοναδικές ΜΜΕ** (CO01). Από δράσεις κρατικών ενισχύσεων και άμεσης ενίσχυσης πληττόμενων ΜΜΕ με κεφάλαιο κίνησης έχουν ωφεληθεί 61.828 ΜΜΕ (CO02). Από Χρηματοδοτικά Μέσα έχουν ωφεληθεί **30.598 ΜΜΕ** (CO03) με δάνεια και εγγυήσεις κεφαλαίου κίνησης, δάνεια επενδυτικού σκοπού, εγγυήσεις επενδυτικών δανείων και επιχειρηματικά κεφάλαια κίνησης σε καινοτόμες επιχειρήσεις. Με επιστρεπτές ενισχύσεις (1ος, 2ος, 5ος κύκλος της ΑΑΔΕ) έχουν ωφεληθεί 311.520 ΜΜΕ (CV51), τιμή που συμπεριλαμβάνεται στον δείκτη CO01, αλλά όχι στους δείκτες CO02 ή CO03 δεδομένου ότι δεν έχει οριστικοποιηθεί το ποσό επιστροφής των κεφαλαίων που έχουν δοθεί. Στο πλαίσιο του ΕΚΤ, 22.428 επιχειρήσεις έχουν ενισχυθεί έως 31.12.2022.

7. ΘΕΜΑΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Το 2022 ήταν **έτος πλήρους υλοποίησης των δράσεων του ΕΠΑνεΚ** με τα έργα να οδεύουν προς την ολοκλήρωση. Οι τελικές πιστοποιήσεις σε επενδυτικά σχέδια έχουν αυξηθεί σημαντικά. Ακόμη και τα έργα έρευνας και καινοτομίας που είναι οπισθοβαρή, υλοποιούνται και έχουν προχωρήσει σε υλοποίηση, παρά τη χαμηλή απορρόφηση που εμφανίζουν.

Το ΕΠΑνεΚ και κατά το 2022 επωμίστηκε τη στήριξη των επιχειρήσεων που επλήγησαν από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 καθώς και από την ενεργειακή κρίση που ακολούθησε το ξέσπασμα του πολέμου στην Ουκρανία.

Εκδόθηκε μεγάλο πλήθος δράσεων στήριξης είτε μέσω άμεσων ενισχύσεων, είτε μέσω Χρηματοδοτικών Εργαλείων (δάνεια/ εγγυήσεις), ακόμη και μέσω επιστρεπτέας προκαταβολής (βλ. ενότητα 3.1 της αναλυτικής έκθεσης, Άξονα 1/1Σ (ε.π. 3c) και Άξονα 6).

Ιδιαίτερη **βαρύτητα δόθηκε και στη στήριξη των ΜΜΕ που υλοποιούν επενδυτικά έργα** με διευκρινίσεις και απλουστεύσεις σε θέματα που μειώνουν το διοικητικό βάρος διευκολύνοντας την υλοποίηση και με παρατάσεις όπου κρίνεται απαραίτητο.

Στις δράσεις επιστρεπτέας προκαταβολής (1ος, 2ος και 5ος κύκλος) και επιδότησης επιτοκίου υφιστάμενων δανείων (μέσω της ΕΥΔΕ ΒΕΚ) ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε από τη Διαχειριστική Αρχή στην επιλογή των επιχειρήσεων εκείνων που είναι επιλέξιμες από το ΕΤΠΑ (πολύπλευροι καθολικοί έλεγχοι ενισχύσεων (α) για την εκκαθάριση και πριν την δήλωση της επιλέξιμης δαπάνης (β) στο πλαίσιο του προγράμματος επαληθεύσεων της ΕΥΔ και (γ) υποστηρικτικά των ελέγχων της ΕΔΕΛ) και επίσης στην ανάλυση κινδύνου μη επιλέξιμων δαπανών λόγω τροποποιητικών δηλώσεων ΦΠΑ την περίοδο από την ανακοίνωση των μέτρων ενίσχυσης επιστρεπτέας προκαταβολής μέχρι την έγκριση χορήγησης επιστρεπτέας ενίσχυσης, με διοικητικό έλεγχο στοχευμένου δείγματος ενισχύσεων επιστρεπτέας ως προς τη συμφωνία με τα βιβλία και στοιχεία που ζητήθηκαν από επιχειρήσεις, εργασίες που εκπονούνται από τη Μονάδα Β4 της Διαχειριστικής Αρχής. Για το τελευταίο αναπτύχθηκε και εφαρμόζεται ειδική μεθοδολογία (δημιουργία βάσεων δεδομένων, επεξεργασία big data, ανάπτυξη αλγορίθμων για καθολικούς ελέγχους).

Η συνεργασία με την ΑΑΔΕ συνεχίστηκε και το 2022 για τη διαλειτουργικότητα συστημάτων (π.χ διασύνδεση TAXIS με ΠΣΚΕ για αυτόματη άντληση δεδομένων) και για ανάκτηση βασικών στοιχείων μητρώου και κύκλου εργασιών από το έντυπο Ε3 για επίσπευση της διαδικασίας αξιολόγησης και για διαχειριστικές επαληθεύσεις στο σύνολο των δράσεων και για έλεγχο των διακοπών των επιχειρήσεων.

Διενεργήθηκε επίσης προκαταρκτικός έλεγχος διαστημάτων επικαλύψεων καταρτίσεων βάσει των απογραφικών δελτίων ΕΚΤ (τέλος 2022) και αναπτύχθηκε ειδική μεθοδολογία για την εφαρμογή (από αρχές 2023) καθολικού ελέγχου επικαλύψεων καταρτίσεων ωφελουμένων σε δράσεις ΕΚΤ της επενδυτικής προτεραιότητας 8ν από τη Μονάδα Β4 της Διαχειριστικής Αρχής σε συνεργασία με την αρμόδια μονάδα Β3 παρακολούθησης και διαχείρισης πράξεων ΕΚΤ.

Αναφορικά με τα Μεγάλα Έργα, έχουν ολοκληρωθεί ή είναι σε φάση ολοκλήρωσης η 3η δεξαμενή Φυσικού Αερίου στη Ρεβυθούσα, η διασύνδεση Κυκλάδων, η διασύνδεση Κρήτης-Πελοποννήσου & το rural phasing (ευρυζωνικές υποδομές).

Το έργο του Κτηματολογίου έχει συμβασιοποιηθεί στο σύνολο σε συνέχεια ολοκλήρωσης δικαστικών εμπλοκών. Η υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου ανέρχεται στο 70% και η ολοκλήρωσή του προβλεπεται για μετά το 2023 (ημιτελής).

Αναμένεται η υποβολή ΦΜΕ μέσα στο 2023 για το Ανεξάρτητο Σύστημα Φ.Α Αλεξανδρούπολης και για τη διασύνδεση Κρήτης-Αττικής, για τα οποία έχουν ολοκληρωθεί οι διαγωνισμοί και υλοποιούνται. Η χρονική αυτή μετατόπιση προέκυψε από την καθυστέρηση στην έκδοση των αναγκαίων περιβαλλοντικών όρων και ολοκληρώθηκε το 2023.

Για το **Ultrafast Broadband (UFBB)** η διαγωνιστική διαδικασία ολοκληρώθηκε στις αρχές 2022. Εκκρεμεί προσυμβατικός έλεγχος στο Ελεγκτικό Συνέδριο που αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2ο τρίμηνο του 2023. Το έργο προβλέπεται να γίνει phasing με την ΠΠ 2021-2027.

Όσον αφορά το ΕΚΤ, ενισχύθηκε η υλοποίηση των δράσεων επιχειρηματικότητας με τις δράσεις αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας covid-19 και με την δράση ενίσχυσης επιχειρήσεων λογιστικών υπηρεσιών, ενώ προκηρύχθηκε και νέα δράση της ΔΥΠΑ για την ανάληψη πρωτοβουλιών απασχόλησης από νέους ελεύθερους επαγγελματίες.

Όπως φαίνεται και από τους χρηματο-οικονομικούς πίνακες το ΕΠΑνΕΚ εμφανίζει υψηλές χρηματοδοτικές ανάγκες με βάση τα ενταγμένα έργα. Η υπερδέσμευση ιδιαίτερα στους Άξονες 3/3Σ είναι ακόμη υψηλή. Το 2023 θα προχωρήσουν οι αναγκαίες διαχειριστικές ενέργειες όπως απεντάξεις, μεταφορές και τμηματοποίηση έργων σύμφωνα με τις Οδηγίες Κλεισίματος και τους κανόνες επιλεξιμότητας της ΠΠ 2021-2027.

Το 2022 αποτέλεσε έτος υποβολής και έγκρισης του νέου Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027 (Δημόσιας Δαπάνης 3.885 εκ€) το οποίο περιλαμβάνει τους τομείς επιχειρηματικότητας, έρευνας & καινοτομίας, δράσεις αναβάθμισης και κατάρτισης ανθρώπινου δυναμικού & χρηματοδοτικά εργαλεία. Κατά τον σχεδιασμό του ελήφθησαν υπόψιν διδάγματα & δεδομένα υλοποίησης από το ΕΠΑνΕΚ.

8. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

Το Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠΑΝΕΚ εκτείνεται από το 2014 έως το 2023 και υποβλήθηκε στην Επιτροπή Παρακολούθησης και στην ΕΕ στα τέλη του 2015. Με την Α' τροποποίησή του το 2018 έγινε επικαιροποίηση των χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης με μερική ομαδοποίηση αξιολογήσεων. Επίκειται Β' τροποποίηση με επικαιροποίηση εκείνων που έχουν υλοποιηθεί και αυτών που σχεδιάζονται, εκτιμώντας συνολικά 15 αξιολογήσεις.

Έως τέλη του 2022 έχουν υλοποιηθεί οι κάτωθι αξιολογήσεις:

- Εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex-ante) και Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση του ΕΠΑΝΕΚ, η οποία εκπονήθηκε το 2014 από την SPEED Σύμβουλοι Ανάπτυξης ΑΕ, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας σχεδιασμού του Προγράμματος.
- Εκ των προτέρων αξιολόγηση (ex-ante) του ταμείου εξοικονόμησης ενέργειας σε κατοικίες, η οποία εκπονήθηκε από την ICAP το 2015 και επικαιροποιήθηκε από την ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ το 2016 λαμβάνοντας νεότερα δεδομένα, προκειμένου να συσταθεί το Ταμείο. Στις αρχές του 2020 ακολούθησε εκ νέου επικαιροποίηση για να εκτιμηθούν ενδεχόμενες πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις.
- Αξιολόγηση ενεργειών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας (1η φάση), η οποία εκπονήθηκε εσωτερικά στα τέλη του 2017 και οδήγησε στην ενδυνάμωση του ρόλου του γραφείου πληροφόρησης για την καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινού στα ερωτήματα σχετικά με τις προκηρύξεις του ΕΠΑΝΕΚ καθώς και στην αναβάθμιση του site το οποίο αναδείχθηκε ως το βασικό μέσο πληροφόρησης του κοινού
- Αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης ΕΠΑΝΕΚ (α' φάση) η οποία εκπονήθηκε από την K&O Advisory Services το 2018, με σκοπό τη βελτίωση της πολιτικής μέσω της αξιολόγησης της εφαρμογής και της πολιτικής της παρέμβασης του ΕΠΑΝΕΚ, κυρίως ως προς την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των δράσεων και η οποία οδήγησε στην πρόταση 2ης αναθεώρησης του ΕΠΑΝΕΚ.
- Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠΑΝΕΚ (ΕΣΠΑ) 2014-2020 και του Βαθμού Ικανοποίησης των δυνητικών δικαιούχων και ωφελούμενων του, η οποία ξεκίνησε το 2019 και ολοκληρώθηκε το 2020 από την Prorata. Η μελέτη βασίστηκε σε ποσοτικές και ποιοτικές έρευνες εθνικής εμβέλειας σε διαφορετικά κοινά-στόχους. Αναδείχθηκε ο κομβικός ρόλος που διαδραματίζει η ιστοσελίδα antagonistikotita.gr, καθώς και η συμβολή του e-newsletter ως κρίσιμου εργαλείου μαζικής και στοχευμένης ενημέρωσης, το οποίο παράλληλα με την εντατική χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και ειδικότερα του Facebook Messenger. Οι πολίτες φάνηκε να διατηρούν θετική άποψη για το ΕΣΠΑ ανεξαρτήτως του βαθμού εμπλοκής τους με το ΕΠΑΝΕΚ.
- Τον Μάιο 2020 χρειάστηκε να εκπονηθεί απλοποιημένη ex-ante αξιολόγηση για το «Ταμείο Εγγυοδοσίας επιχειρήσεων COVID-19» που επικαιροποιήθηκε τον Σεπτέμβριο 2020 και Ιανουάριο 2021 προκειμένου να ληφθούν υπόψιν πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις λόγω των νέων πανδημικών κυμάτων.
- Το 2020 εκπονήθηκε μελέτη για τη μέτρηση του κοινού δείκτη μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων CR07 του ΕΚΤ σε ΕΠΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και ΕΠΑΝΕΚ, για την εισαγωγή της τιμής στην Ετήσια Έκθεση με έτος αναφοράς το 2019.

- «Διαμόρφωση επιλογών για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας» που υλοποιήθηκε μέσα στο 2021 από την εταιρεία PRICEWATERHOUSECOOPERS BUSINESS SOLUTIONS AE με την ανάλυση όλων των δράσεων ενίσχυσης επιχειρηματικότητας και διδάγματα για τον σχεδιασμό της νέας ΠΠ 2021-2027.
- “Η Βιομηχανία και το Εμπόριο στη νέα εποχή” που υλοποιήθηκε μέσα στο 2021 από την εταιρεία Σ.Κ. ΑΙΓΙΣ Σύμβουλοι Επενδύσεων και Σχεδιασμού ΕΠΕ με ανάλυση των δράσεων ενίσχυσης της μεταποίησης και του εμπορίου και τη διαμόρφωση προτάσεων για την νέα ΠΠ 2021-2027.
- “Επιλογές επένδυσης σε ανθρώπινο δυναμικό - Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας για τον μετασχηματισμό των επιχειρήσεων” που υλοποιήθηκε μέσα στο 2021 από την εταιρεία ΕΕΟ GROUP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ με ανάλυση των δράσεων ενίσχυσης ανθρώπινου δυναμικού και τη διαμόρφωση προτάσεων για την νέα ΠΠ 2021-2027.
- “Σχεδιασμός και οργάνωση των χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο του νέου Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» που ολοκληρώθηκε στις αρχές του 2022 με σκοπό την ανάλυση των υπάρχοντων εργαλείων, των αναγκών της αγοράς και προτάσεις για την νέα Προγραμματική Περίοδο
- Τον Δεκέμβριο 2022 υποβλήθηκε στην Επιτροπή Παρακολούθησης και στην ΕΕ η Σύνοψη ευρημάτων των αξιολογήσεων του ΕΠΑνεΚ, στο πλαίσιο της παραγράφου 2 του άρθρου 114 του Κανονισμού (ΕΕ) Κοινών Διατάξεων 1303/2013, η οποία συντάχθηκε από τη Μονάδα Α1 της Διαχειριστικής Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» (πρώην ΕΥΔ ΕΠΑνεΚ).

Τα βασικά συμπεράσματα των 4 τελευταίων αξιολογήσεων εφαρμογής που υλοποιήθηκαν το 2021 σε επιλεγμένους τομείς πολιτικής και δράσεων του ΕΠΑνεΚ (ανθρώπινο δυναμικό, βιομηχανία-εμπόριο, επιχειρηματικότητα, χρηματοδοτικά μέσα) και αξιοποιήθηκαν και στο πλαίσιο του νέου σχεδιασμού για το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» 2021-2027 είναι τα ακόλουθα:

ΤΟ ΕΠΑνεΚ ΕΝΙΣΧΥΣΕ ΕΡΓΑ ΚΥΡΙΩΣ ΣΕ ΜΙΚΡΕΣ & ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

- Ως τέλος 2020, χρηματοδοτήθηκαν έργα συνολικού προϋπολογισμού 4,3 δισ. € μέσω 12 δράσεων επιχορηγήσεων. Προωθήθηκε κυρίως η αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού των επιχειρήσεων και λιγότερο η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και η βελτίωση της εξωστρέφειας τους.
- Οι κλάδοι τουρισμού, εστίασης, μεταποίησης & εμπορίου έλαβαν το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης.
- Οι κλάδοι μεταποίησης & εμπορίου εμφάνισαν υψηλότερο ενδιαφέρον για ψηφιακή αναβάθμιση. Οι κλάδοι μεταποίησης & ευρύτερου τομέα υπηρεσιών (κυρίως επιχειρήσεις ΤΠΕ) εμφάνισαν μεγαλύτερη ζήτηση στη δράση «Ερευνώ - Δημιουργώ - Καινοτομώ».
- Ο ευρύτερος κλάδος των υπηρεσιών εμφάνισε μεγαλύτερη ζήτηση για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων.

- Στις δράσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων που επλήγησαν από την πανδημία COVID-19, οι κλάδοι της μεταποίησης, του τουρισμού & της εστίασης εμφάνισαν υψηλές χρηματοδοτικές ανάγκες και το ΕΠΑνΕΚ αποτέλεσε σημαντικό εργαλείο στήριξής τους.
- Οι μεταποιητικές επιχειρήσεις ενισχύθηκαν από τη δράση «Επιχειρούμε Έξω» (τις αφορούσε άλλωστε αποκλειστικά), καθώς και από τις δράσεις «Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός» και «Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητας Μικρών & Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων».
- Οι εμπορικές επιχειρήσεις αξιοποίησαν κυρίως τη δράση «Εργαλειοθήκη Επιχειρηματικότητας: Εμπόριο - Εστίαση - Εκπαίδευση».
- Σημαντική πρωτοβουλία αποτέλεσε το Ταμείο Επιχειρηματικών Συμμετοχών Equifund με κεφάλαια σποράς σε start-ups, σε καινοτόμες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις σε φάση ανάπτυξης. Η δράση αναδεικνύεται ως καλή πρακτική του ΕΠΑνΕΚ λόγω της χρηματοδότησης επιχειρήσεων με υψηλό δυναμικό ανάπτυξης και υψηλής προστιθέμενης αξίας, κινητοποιώντας τον αντίστοιχο τομέα στην Ελλάδα.
- Η δράση «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ» χαρακτηρίζεται επίσης ως καλή πρακτική δεδομένου ότι αυξάνει τη συνεργασία επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς και την ανάπτυξη καινοτομίας στους τομείς της Έξυπνης Εξειδίκευσης που αποτελούν τομείς μεγάλης δυναμικής για την ελληνική οικονομία. Η δράση χαρακτηρίζεται από υψηλή αναγνωρισιμότητα.

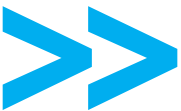
Οι δράσεις επιχειρηματικότητας του ΕΤΠΑ συμβάλλουν στη δημιουργία 13.500 νέων θέσεων εργασίας και υποστηρίζουν άλλες 3.860 υφιστάμενες θέσεις.

- Οι δράσεις επιχειρηματικότητας του ΕΚΤ, συνιστούν αποτελεσματικό ενεργητικό μέτρο προώθησης και αύξησης της απασχόλησης, κινητοποίησαν μεγάλο αριθμό ενδιαφερόμενων (άνεργοι και αυτοαπασχολούμενοι), δημιουργώντας σημαντικό αριθμός νεοσύστατων επιχειρήσεων κυρίως σε μεταποίηση και υπηρεσίες, και ~2.700 θέσεις εργασίας (έως τέλος 2020).
- Το ανθρώπινο δυναμικό των επιχειρήσεων ωφελήθηκε άμεσα από την κατάρτιση σε οριζόντιες δεξιότητες.
- Οι επιχειρήσεις χρειάζονται ανάπτυξη μείγματος δεξιοτήτων στο ανθρώπινο δυναμικό τους.
- Δεν σχεδιάστηκαν δράσεις για κατάρτιση εργαζομένων εντός των επιχειρήσεων, διαπιστώθηκε επίσης απροθυμία επιχειρήσεων να αξιοποιήσουν χρηματοδοτικά εργαλεία και διαθέσιμους πόρους, εκτός από το ΛΑΕΚ, εξαιτίας της γραφειοκρατίας. -Απαιτείται βελτίωση του χρονισμού πράξεων του ΕΣΠΑ ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς, περαιτέρω ενίσχυση του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Δεξιοτήτων και Επαγγελματών, απλοποίηση διαδικασιών.

Οι αξιολογήσεις έχουν αναρτηθεί στην ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη του site του ΕΠΑνεΚ <http://www.antagonistikotita.gr/epanek/events.asp?cs=5> (τμήμα «Ε. Αξιολογήσεις» ή «Δ. Μέσα Χρηματοοικονομικής Τεχνικής») στο οποίο έχει πρόσβαση κάθε ενδιαφερόμενος.

Επίσης αναρτώνται στη βάση δεδομένων της ΕΕ (SFC2014) και στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη του χώρου εργασίας της Επιτροπής Παρακολούθησης στον ΔΙΑΥΛΟ όπου έχουν πρόσβαση όλοι οι αρμόδιοι για το ΕΠΑνεΚ φορείς σχεδιασμού και πολιτικής, υλοποίησης και παρακολούθησης.

Τέλος οι Αξιολογήσεις παρουσιάζονται διά ζώσης στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠΑνεΚ.

Το προσεχές διάστημα αναμένεται να εκπονηθούν οι ακόλουθες αξιολογήσεις:

- Αξιολόγηση παρεμβάσεων COVID-19
- Αξιολόγηση των δράσεων που συμβάλουν στην Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) από τη ΓΓΕΚ
- Αξιολόγηση επιπτώσεων της στρατηγικής του ΕΠΑνεΚ (ανά ειδικό στόχο) και συνολική αποτίμηση

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ • ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ • ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

 Γραφείο Πληροφόρησης ΕΥΔ:
Δραγατσανίου 8, Αθήνα
Δευτέρα - Παρασκευή,
10.00 π.μ. - 2.00 μ.μ.

 8011136300
από σταθερό με αστική χρέωση
από τις 9.00 π.μ. έως τις 4.30 μ.μ.

www.antagonistikotita.gr

email: infoepan@mou.gr